T004 A HÀM IV 201-Kinh Trà Đế-Phẩm Đại

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Ñöùc Theá Toân nghe xong, baûo moät Tyø-kheo: “Haõy ñeán choã Tyø-kheo Traø-ñeá noùi nhö vaày: ‘Ñöùc Theá Toân goïi thaày’.” Luùc baáy giôø Tyø-kheo aáy vaâng lôøi Ñöùc Theá Toân, töø choã ngoái ñöùng daäy ñaûnh leã saùt chaân Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài ñi. Ñeán choã Tyø-kheo Traø-ñeá, noùi laïi lôøi Phaät daïy: “Ñöùc Theá Toân goïi thaày.” Tyø-kheo Traø-ñeá lieàn ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ngoài sang moät beân. Ñöùc Theá Toân hoûi: “Ngöôi coù thaät noùi nhö vaày: Toâi hieåu Ñöùc Theá Toân noùi phaùp nhö vaày: ‘ÔÛ ñaây, thöùc luaân chuyeån, vaø taùi sanh nhöng khoâng ñoåi khaùc’ chaêng?” Tyø-kheo Traø-ñeá ñaùp: “Baïch Theá Toân, con thaät söï hieåu Theá Toân noùi phaùp nhö vaày: ‘Thöùc naøy luaân chuyeån vaø taùi sanh khoâng ñoåi khaùc’.” Ñöùc Theá Toân hoûi: “Theá naøo laø thöùc?” Tyø-kheo Traø-ñeá ñaùp: “Thöùc naøy noùi naêng, caûm thoï, haønh ñoäng, vaø sai baûo haønh ñoäng. Ñöùng daäy vaø sai baûo ñöùng daäy, noù taïo taùc caùc nghieäp thieän aùc choã naøy choã kia ñeå roài thoï baùo.” Ñöùc Theá Toân quôû: “Naøy Traø-ñeá, do ñaâu maø ngöôi hieåu Ta thuyeát phaùp nhö vaày? Ngöôøi nghe töø

mieäng ngöôøi naøo maø noùi Ta thuyeát phaùp nhö vaäy? Ngöôi laø keû ngu si. Ta khoâng noùi moät

chieàu, ngöôi laïi noùi moät chieàu chaêng? Khi nghe caùc Tyø-kheo khieån traùch, ngöôi baáy giôø

phaûi ñuùng nhö phaùp maø traû lôøi. Ñeå Ta hoûi laïi caùc Tyø-kheo ñaõ.”

Baáy giôø Theá Toân hoûi caùc Tyø-kheo:

“Caùc thaày cuõng hieåu Ta noùi phaùp nhö vaäy, ‘Thöùc naøy luaân chuyeån vaø taùi sanh nhöng khoâng ñoåi khaùc chaêng?’.” Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân hoûi: “Caùc ngöôi hieåu Ta noùi phaùp nhö theá naøo?” Caùc Tyø-kheo ñaùp: “Chuùng con hieåu Theá Toân noùi phaùp nhö vaày: ‘Thöùc do duyeân maø khôûi, Theá Toân noùi thöùc do duyeân maø khôûi. Thöùc coù duyeân thì sanh, khoâng duyeân thì dieät’. Chuùng con hieåu Theá Toân noùi phaùp nhö vaäy.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Naøy caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi hieåu Ta noùi phaùp nhö vaäy.

Vì sao? Ta cuõng noùi phaùp nhö vaäy: ‘Thöùc do duyeân maø sanh. Ta noùi thöùc do duyeân laø

khôûi. Thöùc coù duyeân thì sanh, khoâng duyeân thì dieät’. Thöùc tuøy theo nhöõng gì noù duyeân

vaøo ñeå sanh khôûi maø goïi teân theo duyeân aáy. Maét duyeân saéc sanh thöùc, thöùc sanh khôûi

aáy ñöôïc goïi laø nhaõn thöùc. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng nhö vaäy. Phaùp duyeân yù sanh thöùc,

thöùc sanh khôûi aáy ñöôïc goïi laø yù thöùc. Ví nhö löûa tuøy theo nhöõng gì noù duyeân vaøo ñeå

sanh khôûi maø goïi theo duyeân ñoù. Löûa duyeân caây maø khôûi ñöôïc goïi laø löûa caây. Löûa

duyeân coû raùc maø sanh ñöôïc goïi laø löûa coû, löûa raùc. Cuõng vaäy, thöùc tuøy theo nhöõng gì noù

duyeân vaøo ñoù ñeå sanh thì goïi teân theo duyeân ñoù. Maét duyeân saéc sanh thöùc, thöùc sanh

khôûi aáy ñöôïc goïi laø nhaõn thöùc. Tai muõi, löôõi, thaân, yù cuõng nhö vaäy. Phaùp duyeân yù sanh

thöùc, thöùc sanh khôûi aáy goïi laø yù thöùc."

Ñöùc Theá Toân laïi khen: "Laønh thay! Laønh thay! Caùc ngöôi hieåu Ta noùi phaùp nhö vaäy. Nhöng Tyø-kheo Traø- ñeá naøy laø ngöôøi ngu si, ghi nhôù vaø hieåu bieát ñieân ñaûo vaên vaø nghóa. Roài do ghi nhôù vaø hieåu bieát ñieân ñaûo vaên vaø nghóa, cho neân xuyeân taïc Ta, ñeå töï laøm toån thöông. Coù phaïm coù toäi laø ñieàu maø caùc vò Phaïm haïnh coù trí khoâng hoan hyû, vaø cuõng laø moät ñaïi toäi. "Naøy ngöôøi ngu si, ngöôi coù bieát choã aùc baát thieän naøy chaêng?" Baáy giôø Tyø-kheo Traø-ñeá bò Theá Toân traùch maéng ngay maët, trong loøng buoàn raàu, cuùi ñaàu im laëng, khoâng coù lôøi ñeå bieän baïch, suy nghó moâng lung. Ñöùc Theá Toân sau khi quôû traùch ngay maët Tyø-kheo Traø-ñeá, noùi vôùi caùc Tyø-kheo: "Nay Ta seõ noùi phaùp roát raùo khoâng phieàn, khoâng nhieät, haèng höõu, baát bieán cho caùc ngöôi nghe. Nhöõng ngöôøi coù trí phaûi quaùn nhö vaäy. Haõy laéng nghe. Haõy laéng nghe. Haõy kheùo suy nieäm." Baáy giôø caùc Tyø-kheo vaâng lôøi laéng nghe. Ñöùc Phaät noùi: "Ñaây laø moät chaân theå3 caùc ngöôi coù thaáy chaêng?" Tyø-kheo ñaùp: "Baïch Theá Toân, thaáy." Ñöùc Theá Toân noùi: "Nhö Lai laø moät chaân theå, caùc ngöôi coù thaáy chaêng?" Tyø-kheo ñaùp: "Baïch Theá Toân, thaáy." Ñöùc Theá Toân noùi: "Khi Nhö Lai dieät roài, caùi ñöôïc goïi laø chaân theå aáy cuõng laø phaùp huûy dieät, caùc ngöôi thaáy chaêng?" Tyø-kheo ñaùp: "Baïch Theá Toân, thaáy."

3. Chaân thuyeát X)Paøli: Phuøta. Ñöôïc hieåu laø moät thöïc theå, moät söï höõu, moät sinh vaät. Trong vaên maïch baûn Haùn, caàn phaûi hieåu laø "Moät söï vaät ñang hieän höõu".

Ñöùc Theá Toân noùi:
"Ñaây laø moät chaân theå, caùc ngöôi ñaõ thaáy chaêng?"
Tyø-kheo ñaùp:
"Baïch Theá Toân, ñaõ thaáy."
Ñöùc Theá Toân noùi:
"Nhö Lai laø moät chaân theå, caùc ngöôi ñaõ thaáy chaêng?"
Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, ñaõ thaáy.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Khi Nhö Lai dieät roài, caùi ñöôïc goïi laø chaân theå aáy cuõng laø phaùp huûy dieät, caùc ngöôi ñaõ thaáy chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, ñaõ thaáy.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Ñaây laø moät chaân theå caùc ngöôi coù nghi hoaëc chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, khoâng.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Nhö Lai laø moät chaân theå, caùc ngöôi coù nghi hoaëc chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, khoâng.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Khi Nhö Lai dieät roài, caùi ñöôïc goïi laø chaân theå aáy cuõng laø phaùp huûy dieät, caùc ngöôi coù nghi hoaëc chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, khoâng.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Ñaây laø moät chaân theå, do tueä maø thaáy chaân thaät nhö vaäy, thì nhöõng gì nghi hoaëc kia bò tieâu dieät chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, bò tieâu dieät.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Nhö Lai laø moät chaân theå, do tueä maø thaáy chaân thaät nhö vaäy, thì nhöõng gì nghi hoaëc kia bò tieâu dieät chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, bò tieâu dieät.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Khi Nhö Lai dieät roài, caùi ñöôïc goïi laø chaân theå aáy, cuõng laø phaùp huûy dieät, do tueä maø thaáy chaân thaät nhö vaäy, thì nhöõng gì nghi hoaëc kia bò tieâu dieät chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, bò tieâu dieät.”

Ñöùc Theá Toân noùi:

“Ñaây laø moät chaân theå, caùc ngöôi ñaõ khoâng coøn nghi hoaëc chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp:

“Baïch Theá Toân, khoâng.”

Ñöùc Theá Toân noùi: “Nhö Lai laø moät chaân theå, caùc ngöôi ñaõ khoâng coøn nghi hoaëc chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân noùi: “Khi Nhö Lai dieät roài, caùi ñöôïc goïi laø chaân theå aáy cuõng laø phaùp huûy dieät, caùc ngöôi ñaõ khoâng coøn nghi hoaëc chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi thaáy nhö vaäy, bieát nhö vaäy, töùc laø noùi: ‘Tri kieán naøy cuûa toâi, noù thanh tònh nhö vaäy, neân chaáp tröôùc noù, tieác nuoái noù, thuû trì noù, khoâng muoán xaû boû’ vaø caùc ngöôi bieát Ta thöôøng noùi thí duï chieác beø, khi qua roài, nhöõng gì bò bít kín, coù theå ñöôïc môû cho chaûy xuoâi chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, töùc laø noùi: ‘Tri kieán naøy cuûa toâi, noù thanh tònh nhö vaäy, nhöng khoâng chaáp tröôùc noù, khoâng tieác nuoái noù, khoâng chuû trì noù, muoán xaû boû noù’ vaø caùc ngöôi bieát Ta thöôøng noùi thí duï chieác beø, khi bieát roài nhöõng gì bò bít kín, coù theå ñöôïc môû chaûy xuoâi chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu coù keû dò hoïc ñeán hoûi caùc ngöôi: ‘Naøy Hieàn giaû, caùc ngaøi coù tri kieán thanh tònh nhö vaäy, nhöng noù coù nghóa lôïi gì, coù coâng ñöùc gì?’ Caùc ngöôi traû lôøi theá naøo?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, neáu coù keû dò hoïc ñeán hoûi chuùng con: ‘Naøy Hieàn giaû, caùc ngaøi tri kieán thanh tònh, nhö vaäy, nhöng noù coù nghóa lôïi gì? Coù coâng ñöùc gì?’ Chuùng con seõ ñaùp nhö sau: ‘Naøy chö Hieàn, nghóa lôïi ñoù laø yeåm ly, nghóa lôïi ñoù laø voâ duïc, nghóa lôïi ñoù laø thaáy bieát nhö thaät.’ Baïch Theá Toân, neáu coù keû dò hoïc ñeán hoûi, chuùng con seõ ñaùp nhö vaäy.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu coù keû dò hoïc ñeán hoûi caùc ngöôi, caùc ngöôi neân ñaùp nhö vaäy. Vì sao? Ñaây ñöôïc noùi laø söï quaùn saùt: moät laø thöïc phaåm phaàn ñoaïn, thoâ hoaëc teá, nghi hoaëc xuùc; ba laø yù nieäm, boán laø thöùc. Boán loaïi thöïc phaåm naøy laáy gì laøm nhaân, do caùi gì maø taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, do ñaâu maø coù? Boán loaïi thöïc phaåm aáy, laáy aùi laøm nhaân, do aùi maø taäp khôûi, töø aùi maø sanh, duyeân aùi maø coù. AÙi laáy gì laøm nhaân, do caùi gì maø taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân gì maø coù? AÙi laáy thoï laøm nhaân, do thoï taäp khôûi, töø thoï maø sanh, duyeân thoï maø coù. Thoï laáy gì laøm nhaân, do caùi gì maø taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Thoï laáy xuùc laøm nhaân, do xuùc maø taäp khôûi, töø xuùc maø sanh, duyeân xuùc maø coù. Xuùc laáy gì laøm nhaân, do gì maø taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Xuùc laáy saùu xöù laøm nhaân, do saùu xöù maø taäp khôûi, töø saùu xöù maø sanh, duyeân saùu xöù maø coù. Saùu xöù laáy gì laøm nhaân, do gì taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Saùu xöù laáy danh saéc laøm nhaân, do danh saéc maø taäp khôûi, töø danh saéc maø sanh, duyeân danh saéc maø coù. Danh saéc laáy gì laøm

nhaân, laáy gì taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Danh saéc laáy thöùc laøm nhaân, do thöùc maø taäp khôûi, töø thöùc maø sanh, duyeân thöùc maø coù. Thöùc laáy gì laøm nhaân, do caùi gì taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Thöùc laáy haønh laøm nhaân, do haønh maø taäp khôûi, töø haønh maø

sanh, duyeân haønh maø coù. Haønh laáy gì laøm nhaân, do caùi gì maø taäp khôûi, töø ñaâu maø sanh, duyeân ñaâu maø coù? Haønh laáy voâ minh laøm nhaân, do voâ minh maø taäp khôûi, töø voâ minh maø sanh, duyeân voâ minh maø coù. Ñoù laø duyeân voâ minh coù haønh, duyeân haønh coù thöùc, duyeân thöùc coù danh saéc, duyeân danh saéc coù luïc nhaäp, duyeân luïc nhaäp coù xuùc, duyeân xuùc coù thoï, duyeân thoï coù aùi, duyeân aùi coù thuû, duyeân thuû coù höõu, duyeân höõu coù sanh, duyeân sanh coù giaø, cheát, saàu bi khoùc loùc, öu khoå, aùc naõo. Nhö vaäy, toaøn veïn khoái lôùn, khoå ñau naøy phaùt sanh. “Duyeân sanh coù giaø, cheát. ÔÛ ñaây noùi laø duyeân sanh coù giaø, cheát, yù caùc ngöôi nghó sao?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, duyeân sanh coù giaø, cheát, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân sanh, coù giaø, cheát.” “Duyeân höõu coù sanh, ôû ñaây noùi laø duyeân höõu coù sanh, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân höõu coù sanh, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân höõu coù sanh.” “Duyeân thuû coù höõu, ôû ñaây noùi laø duyeân thuû coù höõu, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân thuû coù höõu, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân thuû coù höõu.” “Duyeân aùi coù thuû, ôû ñaây noùi laø duyeân aùi coù thuû, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân aùi coù thuû, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân aùi coù thuû.” “Duyeân thoï coù aùi, ôû ñaây noùi laø duyeân thoï coù aùi, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân thoï coù aùi, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân thoï coù aùi.” “Duyeân xuùc coù thoï, ôû ñaây noùi duyeân xuùc coù thoï, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân xuùc coù thoï, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân xuùc coù thoï.” “Duyeân saùu xöù coù xuùc, ôû ñaây noùi laø duyeân saùu xöù coù xuùc, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân saùu xöù coù xuùc, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân saùu xöù coù xuùc.” “Duyeân danh saéc coù saùu xöù, ôû ñaây noùi laø duyeân danh saéc coù saùu xöù, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân danh saéc coù saùu xöù, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân danh saéc coù saùu xöù.” “Duyeân thöùc coù danh saéc, ôû ñaây noùi laø duyeân thöùc coù danh saéc, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân thöùc coù danh saéc, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân thöùc coù danh saéc.” “Duyeân haønh coù thöùc, ôû ñaây noùi duyeân haønh coù thöùc, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Duyeân haønh coù thöùc, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân haønh coù thöùc.” “Duyeân voâ minh coù haønh, ôû ñaây noùi duyeân voâ minh coù haønh, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, duyeân voâ minh coù haønh, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì duyeân voâ minh coù haønh.” Ñaây laø duyeân voâ minh coù haønh, duyeân haønh coù thöùc, duyeân thöùc coù danh saéc, duyeân

danh saéc coù saùu xöù, duyeân saùu xöù coù xuùc, duyeân xuùc coù thoï, duyeân thoï coù aùi, duyeân aùi coù thuû, duyeân thuû coù höõu, duyeân höõu coù sanh, duyeân sanh coù giaø, cheát, saàu bi, khoùc loùc, öu khoå, aùo naõo. Nhö vaäy, toaøn boä khoái lôùn khoå ñau naøy phaùt sanh. Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Naøy caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi noùi nhö vaäy. Vì sao? Ta cuõng noùi nhö vaäy. Duyeân voâ minh coù haønh, duyeân haønh coù thöùc, duyeân thöùc coù danh saéc,

duyeân danh saéc coù saùu xöù, duyeân saùu xöù coù xuùc, duyeân xuùc coù thoï, duyeân thoï coù aùi, duyeân aùi coù thuû, duyeân thuû coù höõu, duyeân höõu coù sanh, duyeân sanh coù giaø, cheát, saàu bi, khoùc loùc, öu khoå, aûo naõo. Nhö vaäy, toaøn veïn khoái lôùn ñau khoå naøy phaùt sanh. “Sanh dieät thì giaø cheát dieät, ôû ñaây noùi laø sanh dieät thì giaø, cheát dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, sanh dieät thì giaø, cheát dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì sanh dieät thì giaø, cheát dieät.” “Höõu dieät thì sanh dieät, ôû ñaây noùi höõu dieät thì sanh dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, höõu dieät thì sanh dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì höõu dieät thì sanh dieät.” “Thuû dieät thì höõu dieät, ôû ñaây noùi laø thuû dieät thì höõu dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, thuû dieät thì höõu dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì thuû dieät thì höõu dieät.” “AÙi dieät thì thuû dieät, ôû ñaây noùi aùi dieät thì thuû dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, aùi dieät thì thuû dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì aùi dieät thì thuû dieät.” “Thoï dieät thì aùi dieät, ôû ñaây noùi thoï dieät thì aùi dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, thoï dieät thì aùi dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì thoï dieät thì aùi dieät.” “Xuùc dieät thì thoï dieät, ôû ñaây noùi xuùc dieät thì thoï dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, xuùc dieät thì thoï dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì xuùc dieät thì thoï dieät.” “Saùu xöù dieät thì xuùc dieät, ôû ñaây noùi saùu xöù dieät thì xuùc dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, saùu xöù dieät thì xuùc dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì saùu xöù dieät thì xuùc dieät.” “Danh saéc dieät thì saùu xöù dieät, ôû ñaây noùi danh saéc dieät thì saùu xöù dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, danh saéc dieät thì saùu xöù dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì danh saéc dieät thì saùu xöù dieät.” “Thöùc dieät thì danh saéc dieät, ôû ñaây noùi thöùc dieät thì danh saéc dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, thöùc dieät thì danh saéc dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì thöùc dieät thì danh saéc dieät.” “Haønh dieät thì thöùc dieät, ôû ñaây noùi haønh dieät thì danh saéc dieät, yù caùc ngöôi nghó sao?” “Baïch Theá Toân, haønh dieät thì thöùc dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì haønh dieät thì thöùc dieät.” “Voâ minh dieät thì haønh dieät, ôû ñaây noùi voâ minh dieät thì haønh dieät, yù caùc ngöôi nghó

sao?” “Baïch Theá Toân, voâ minh dieät thì haønh dieät, yù chuùng con nhö vaäy. Vì sao? Vì voâ minh dieät thì haønh dieät.” Ñaây laø voâ minh dieät thì haønh dieät, haønh dieät thì thöùc dieät, thöùc dieät thì danh saéc dieät, danh saéc dieät thì saùu xöù dieät, saùu xöù dieät thì xuùc dieät, xuùc dieät thì thoï dieät, thoï dieät thì aùi dieät, aùi dieät thì thuû dieät, thuû dieät thì höõu dieät, höõu dieät thì sanh dieät, sanh dieät thì giaø, cheát dieät, saàu bi, khoùc loùc, öu naõo dieät. Nhö vaäy, toaøn veïn khoái lôùn khoå naøy bò dieät. Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Naøy Tyø-kheo, caùc ngöôi noùi nhö vaäy. Vì sao? Ta cuõng noùi nhö vaäy. Voâ minh dieät thì haønh dieät, haønh dieät thì thöùc dieät, thöùc dieät thì danh saéc dieät, danh saéc dieät thì saùu xöù dieät, saùu xöù dieät thì xuùc dieät, xuùc dieät thì thoï dieät, thoï dieät thì aùi dieät, aùi dieät thì thuû dieät, thuû dieät thì höõu dieät, höõu dieät thì sanh dieät, sanh dieät thì giaø cheát dieät, saàu bi, khoùc loùc, öu khoå, aûo naõo dieät.

Nhö vaäy toaøn veïn khoái lôùn ñau khoå naøy cuõng dieät.” Ñöùc Theá Toân laïi khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi ñoái vôùi quaù khöù coù nghó: “Ta coù trong thôøi quaù khöù, hay ta khoâng coù trong thôøi quaù khöù? Ta coù trong thôøi quaù khöù nhö theá naøo? Do gì maø coù trong thôøi quaù khöù chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi ñoái vôùi vò lai coù nghó raèng: Ta seõ coù trong ñôøi vò lai hay seõ khoâng coù trong ñôøi vò lai? Coù trong ñôøi vò lai nhö theá naøo? Do ñaâu maø coù trong ñôøi vò lai chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi ñoái vôùi beân trong maø coù nghi hoaëc raèng: Ñaây laø theá naøo? Ñaây laø caùi gì? Chuùng sanh naøy töø ñaâu ñeán? Seõ ñi veà ñaâu? Do nhaân gì maø ñaõ coù? Do nhaân gì maø seõ coù chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù gieát cha meï, haïi ñeä töû Phaät, gieát A-la-haùn, phaù hoaïi Thaùnh chuùng, coù aùc yù vôùi Phaät, laøm ñoå maùu Nhö Lai chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù phaïm giôùi, xaû giôùi, boû ñaïo chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi thaáy nhö vaäy, bieát nhö vaäy, caùc ngöôi coù boû

noäi ñaïo maø tìm ñeán ngoaïi ñaïo ñeå tìm ruoäng phöôùc chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù ñoái vôùi Sa-moân Phaïm chí maø noùi nhö vaày: ‘Chö Toân, caùc ngaøi thaáy ñieàu ñaùng thaáy, bieát ñieàu ñaùng bieát’ chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù cho leã caùt töôøng4 laø thanh tònh chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù thaáy nhöõng kieán chaáp lieân heä ñeán leã caùt töôøng cuûa caùc Sa-moân Phaïm chí xen laãn khoå, xen laãn ñoäc haïi, xen laãn phieàn nhieät, xen laãn aûo naõo, laø chaân thaät chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi khi

thaân theå beänh hoaïn, raát laø ñau ñôùn, ñeán gaàn nhö tuyeät maïng beøn boû noäi ñaïo tìm ñeán

ngoaïi ñaïo, tìm ñeán nhöõng Sa-moân Phaïm chí kia nhöõng ngöôøi trì loaïi chuù moät caâu, chuù

hai caâu, ba caâu, boán caâu, nhieàu caâu, traêm caâu, noùi raèng: ‘Xin trì chuù naøy ñeå toâi thoaùt

khoå.’ Ñoù laø tìm ñeán söï khoå, taäp khôûi söï khoå maø mang dieät taän khoå ñöôïc chaêng?”

Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù chaáp thuû söï taùi sanh khoâng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Neáu caùc ngöôi bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy, caùc ngöôi coù noùi nhö vaày: ‘Chuùng ta cung kính Sa-moân, kính troïng Sa-moân, Sa-moân Cuø-ñaøm laø Baäc Toân Sö cuûa chuùng ta chaêng?’.”

4. Caùt töôøng 1)Paøli: mangala: coù nghóa “caùt töôøng” maø cuõng coù nghóa laø ‘leâ ñaøn’, ôû ñaây neân hieåu theo nghóa sau.

Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Caùc ngöôi baèng söï töï bieát, töï thaáy, töï giaùc ñoái vôùi söï chöùng ñaéc Toái chaùnh giaùc, caùc ngöôi coù tuøy theo nhöõng ñieàu ñöôïc hoûi maø traû lôøi chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Ñöùc Theá Toân khen: “Laønh thay! Laønh thay! Ta chaân chaùnh ñieàu ngöï caùc ngöôi ñoái vôùi phaùp hoaøn toaøn roát raùo, khoâng phieàn, khoâng nhieät, thöôøng haèng, khoâng bieán ñoåi, ñöôïc bieát bôûi chaùnh trí, ñöôïc thaáy bôûi chaùnh trí, ñöôïc giaùc ngoä bôûi chaùnh trí, vì lyù do ñoù maø Ta ñaõ noùi raèng: Ta seõ noùi cho caùc ngöôi nghe veà phaùp hoaøn toaøn roát raùo, khoâng phieàn, khoâng nhieät, thöôøng haèng, khoâng bieán ñoåi, ñöôïc bieát bôûi chaùnh trí, ñöôïc thaáy bôûi chaùnh trí, ñöôïc giaùc ngoä bôûi chaùnh trí. “Laïi nöõa, coù ba söï kieän hoäi hôïp ñeå thaùc vaøo thai meï. Ñoù laø cha meï tuï taäp taïi moät choã, ngöôøi meï trong thôøi kyø coù theå thoï thai, vaø höông aám ñaõ ñeán. Do ba söï kieän naøy hôïp hoäi maø thaùc vaøo thai meï. Thai meï keùo daøi chín thaùng hay möôøi thaùng roài sanh. Sau roài ñöôïc nuoâi döôõng baèng maùu. Maùu ñoù ôû trong Thaùnh phaùp goïi laø söõa meï. Roài thì caùc caên lôùn daàn cho ñeán thaønh töïu, aên côm, aên chaùo, daàu toâ thoa mình, roài maét noù thaáy saéc, öa thích saéc ñeïp, gheùt boû saéc xaáu. Noù khoâng laäp nieäm taïi thaân, vôùi moät taâm nhoû moïn; noù khoâng nhö thaät bieát taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, nhöõng phaùp aùc baát thieän ñöôïc sanh ra, khoâng bò dieät taän voâ dö, khoâng bò huûy hoaïi, khoâng dö taøn. Tai, muõi, löôõi, thaân yù cuõng nhö vaäy. YÙ bieát phaùp, öa thích caùi ñeïp, gheùt boû caùi xaáu. Noù khoâng laäp nieäm taïi thaân, vôùi moät taâm nhoû moïn. Noù khoâng bieát nhö thaät taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt. Nhöõng phaùp aùc baát thieän ñöôïc sanh ra, khoâng bò dieät taän voâ dö, khoâng bò huûy hoaïi, khoâng dö taøn. Noù tuøy nhöõng gì öa, gheùt maø laõnh naïp caûm thoï, hoaëc laïc, hoaëc khoå, hoaëc khoâng laïc, khoâng khoå. Noù hoan laïc vôùi caûm laïc aáy, tìm caàu, chaáp tröôùc, chaáp thuû caûm thoï aáy. Noù sau khi hoan laïc vôùi caûm thoï aáy, tìm caàu chaáp tröôùc, chaáp thuû caûm thoï aáy roài. Neáu noù laø caûm thoï laïc, vì do chaáp thuû vaø duyeân thuû maø coù höõu, duyeân höõu coù sanh, duyeân sanh coù giaø cheát, öu bi, khoùc loùc, öu khoå, aûo naõo. Nhö vaäy toaøn veïn khoái lôùn khoå ñau naøy phaùt sanh. “Naøy Tyø-kheo, nhö vaäy haù khoâng phaûi laø ñaày ñuû ñeå söï töông tuïc troùi buoäc bôûi aùi nhö Tyø-kheo

Traø-ñeá Keâ-hoøa-ña Töû chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, nhö vaäy laø ñaày ñuû ñeå söï töông tuïc bò troùi buoäc bôûi aùi nhö Tyø-kheo Traø-ñeá Keâ-hoøa-ña Töû.” “Neáu khi Nhö Lai xuaát theá, Baäc Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, hieäu laø Phaät, Chuùng Höïu. Maét vò aáy thaáy saéc, nhöng ñoái vôùi saéc ñeïp khoâng hoan laïc chaáp tröôùc, ñoái vôùi saéc xaáu khoâng gheùt boû. Vò aáy laäp nieäm taïi thaân vôùi moät taâm voâ löôïng, bieát nhö thaät laø taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, caùc phaùp aùc baát thieän ñaõ sanh bò taän dieät voâ dö, bò huûy hoaïi khoâng dö taøn. Tai, muõi, löôõi, thaân vaø yù cuõng nhö vaäy. YÙ bieát phaùp ñoái vôùi caùi ñeïp khoâng hoan laïc, chaáp tröôùc, ñoái vôùi caùi xaáu khoâng gheùt boû. Laäp nieäm taïi thaân vôùi moät taâm voâ löôïng. Bieát nhö thaät laø taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, caùc phaùp baát thieän ñaõ sanh bò taän dieät voâ dö, bò huûy hoaïi khoâng dö taøn. Vò aáy nhö vaäy, dieät nhöõng gì yeâu gheùt ñöôïc laõnh naïp bôûi thoï, hoaëc laïc, hoaëc khoå, hoaëc khoâng laïc khoâng khoå. Vò aáy khoâng hoan laïc theo caûm thoï

aáy, khoâng tìm caàu, khoâng chaáp tröôùc, khoâng chaáp thuû caûm thoï aáy. Do khoâng hoan laïc theo caûm thoï aáy, khoâng tìm caàu, khoâng chaáp tröôùc, khoâng chaáp thuû theo caûm thoï aáy, neáu coù caûm thoï laïc, noù lieàn dieät. Laïc dieät thì thuû dieät, thuû dieät thì höõu dieät, höõu dieät thì sanh dieät, sanh dieät thì giaø cheát dieät, saàu bi, khoùc loùc, öu khoå, aûo naõo cuõng dieät. Nhö vaäy, toaøn veïn khoái lôùn khoå ñau naøy ñeàu dieät. “Naøy Tyø-kheo, ñaây haù khoâng phaûi laø ñaày ñuû veà aùi dieät, giaûi thoaùt chaêng?” Tyø-kheo ñaùp: “Baïch Theá Toân, nhö vaäy laø ñaày ñuû veà aùi dieät giaûi thoaùt.” Khi noùi phaùp naøy, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ba laàn chaán ñoäng, heát ñoäng laïi ñoäng nöõa, heát rung laïi rung nöõa, heát reàn laïi reàn nöõa. Cho neân kinh naøy goïi laø: “AÙi taän giaûi thoaùt.” Ñöùc Phaät thuyeát giaûng nhö vaäy, caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät daïy xong, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.